

Preguntes sense resposta?

per Víctor Pallàs

FLAQUER, Lluís

El català, ¿llengua pública i privada?
Barcelona: Empúries, 1996
Biblioteca Universal, 86

Què passarà amb la llengua catalana? Sobreviurà als embats de l'actual revolució tecnològica? S'han d'implantar mesures coercitives per tal d'assegurar-ne la presència pública? Acabarà imposant-se el castellà com a llengua del carrer? Són qüestions, totes aquestes, que el ciutadà catalanoparlant, tard o d'hora, acaba plantejant-se. I són preguntes que, almenys immediatament, no tenen una resposta clara. Aquesta ambigüitat és producte d'incerteses, d'equívocs, que planen sobre la nostra pròpia identitat actual. Per exemple: «Adreçar-se a algú en castellà a Catalunya significa discriminar-lo. Representa un signe d'exclusió.» Però encara, avui mateix, any 1997, «ens veiem obligats obligats a emprar el castellà per adreçar-nos a un guàrdia civil, a un militar o a un policia o, en altres paraules, la nostra cultura, tan aviat és titllada d'opressora dels drets lingüístics dels castellanoparlants residents a Catalunya, com es veu obligada a reivindicar la seva condició de minoritària i oprimida per la cultura castellana» (vegeu pàgines 335 i 336). L'autor d'aquest llibre, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona, presenta un ampli estudi descriptiu sobre la situació de la llengua catalana en tres àrees de la ciutat de Barcelona (Sarrià - Sant Gervasi, Gràcia i Nou Barris) a través d'un centenar d'entrevistes exhaustives. Des de les respostes poden copsar-se postures distintives davant el fet lingüístic. Així trobem el catalanoparlant que s'ha fet les preguntes que encapçalen aquestes ratlles, o el que s'hi mostra poc o molt indiferent, o el castellanoparlant que veu l'assimilació necessària per a «ascendir» socialment o, senzillament, el qui «en passa» perquè es troba en un àmbit de vida quotidiana i laboral en el qual el català no

li és en absolut necessari. Aprofundint en aquestes realitats, es desprenen les implicacions i les subordinacions a què obliga la *unitat de mercat* vigent (punt en què l'autor fa especial èmfasi) o, també, la situació *asimètrica* del reconeixement del català en relació al castellà tal com es reflecteix en la Constitució. I en l'endemig, *el nou camp de forces i lluites autònom* que significa la Generalitat. Tot ben interessant i suggeridor. Però Flaquer acaba amb un interrogant: «¿Podrà mantenir-se indefinidament una situació de divorci entre una administració pública amb una classe política i un estol de funcionaris d'expressió catalana, mentre al carrer l'ús efectiu del català s'estanca i potser fins i tot recula?» (pàgina 346).

Cal agrair a Empúries Club d'Opinió la iniciativa i l'ajut financer per a poder realitzar aquest estudi. Posar sobre la taula anàlisis com aquestes tal vegada pot ajudar a respondre'ns les preguntes del començament i moltes més.

